

Rwandeese wil met radiostation mensen bij elkaar brengen

Reportage Kunst over Rwanda

Christian Nyampeta, vluchteling uit Rwanda, bouwde een radiostation als plek voor ontmoetingen.

Door **Sandra Heerma van Voss**

Pin hem niet vast. Hij is „thuis in de wereld”. Hij woont anti-krak in Londen, reist veel en bezit zo min mogelijk - alsof hij een gelofte van armoede heeft afgelegd. Nationale grenzen zijn irrelevant en beperkend.

Zijn uiterlijk doet er evenmin toe. Hij wil liever niet op de foto. De genocide in zijn geboorteland, Rwanda, draaide om het elkaar be- en veroor-

delen op fysieke kenmerken. Aan dat mechanisme wil hij zo min mogelijk bijdragen. Het gaat om zijn werk.

Christian Nyampeta (1981) belandde als 17-jarige vluchteling in Nederland. Hij werd opgevangen in een pleeggezin, deed een opleiding industrieel productontwerp en kreeg een baan bij een ontwerp bureau. Maar Nyampeta wilde verder.

In zijn vrije tijd bekeek hij werk van Joep van Lieshout, Charley Toorop en de CobrA-kunstenaars, hing hij rond bij vrienden op de kunstacademie en schilderde hij. Een masters in Industrial Design aan de Londense St. Martin's Academy was cruciaal voor het scherper formuleren van zijn ambities.

En nu? Noem hem géén ontwerper. Nyampeta kiest voor een kritischer, afstandelijker positie. Zijn werk hoeft niet direct toepasbaar te zijn. Hij is

een bouwende denker, en denkende bouwder.

Voor zijn meerjarige project *How To Live Together* bouwde Nyampeta in Stroom Den Haag met minimale mid-

Een radiostation is een plek van weerzien en van afscheid

delen een radiostation, Radius genaamd, dat zowel geluiden opvangt als uitzendt. Tussen vier panelen staat een ronde tafel met krukjes. Er bungelt een microfoon boven: bezoekers krijgen het vrije woord. Het ziet er gezellig uit, als een beschutte plek om van gedachten te wisselen. Mu-

ziek maken kan ook, op een grote, vierkante 'harp', snaar- en slaginstrumenten en een klankplaat. Allemaal niet-bestaande, door Nyampeta en vrienden gebouwde instrumenten.

Als er niemand is, zendt Radius zachte muziek of net niet verstaanbare stemmen uit, opgevangen van wilde zenders op de middengolf en bij Radius ritmisch verstoord en voorzien van een echo. Het lijken signalen uit verre, onbereikbare plekken of een ander tijdperk.

Waarom een radiostation? Nyampeta: „Een station is een geraamte, dat wordt ingevuld met ontmoetingen en tegenstellingen tussen mensen. Het is een plek van vertrek en een plek van aankomst - van weerzien en van afscheid. Het is een anker.”

De muur achter het studiootje biedt een kijkje in Nyampeta's gedachtenwereld: tekeningen, foto's, boekpagi-

na's en losse spreuken en citaten vormen een soort decoratieve muurkrant. Alles verwijst naar Rwanda's verleden, van een gekopieerd titelblad over „La médecine traditionnelle” tot gezegdes als „To escape danger is to speak about it”.

In dat laatste schuilt volgens Nyampeta de verlossing: praten en musiceren zijn manieren om ondanks onderlinge verschillen tot elkaar te komen. Tijdens de opening op 4 april werd dat prachtig in praktijk gebracht: tientallen Rwandese bezoekers van de herdenking van de genocide in het International Institute of Social Studies, dat tegenover Stroom ligt, staken na afloop de straat over en besloten de dag vrolijk en hoopvol.

Christian Nyampeta, *How To Live Together*, t/m 25/5, Stroom Den Haag.
Inl: christiannyampeta.com; stroom.nl